

Psychiater Kaspar Mengelberg op de bank in de wachtkamer van zijn praktijk aan huis. Foto Joost van den Broek / de Volkskrant

‘Beroepseed niet gewaarborgd’

Achtergrond

Door dbc-systeem zitten de deuren van de spreekkamer niet langer potdicht, menen boze psychiaters.

Van onze verslaggeefster Sara Berkeljon

AMSTERDAM ‘De medische eed is duidelijk’, zegt psychiater Kaspar Mengelberg. ‘Je beroepsgeheim schend je niet. Ook niet een klein beetje. De deuren van de spreekkamer moeten potdicht zitten.’

En dat is sinds 1 januari niet meer het geval, stelt hij. Op facturen aan de zorgverzekeraar moeten psychiaters en psychotherapeuten sindsdien de diagnose – psychose, dementie, relatieproblemen – vermelden. Declaraties worden digitaal verwerkt, op basis van de zogeheten diagnosebehandelingcombinaties: dbc’s (zie kader).

Beleidsmakers zagen slechts voordelen: ondoorzichtige rekeningen zouden tot het verleden behoren. Maar het College Bescherming Persoonsgegevens had reserves. De privacytoezichthouder ging akkoord met het dbc-systeem, maar stelde ook dat ‘de

noodzaak van het vermelden van diagnose-informatie maar net opweegt tegen de aantasting van de persoonlijke levenssfeer van de patiënt’. Het gaat immers om informatie die je niet graag aan de grote klok hangt: verslavingen, seksuele voorkeuren, depressies. Een groeiend aantal behandelaars keert zich af van het dbc-systeem, waardoor hun patiënten de behandeling nu zelf moeten betalen.

Die dbc-vrije praktijken vrezen dat verzekeraars een databestand over patiënten zullen samenstellen, waaruit vergaande conclusies over psychische hoedanigheden kunnen worden getrokken.

Ronald van den Berg, psychiater en oud-voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie: ‘Het is te verwachten dat administratief medewerkers van verzekeraars toegang tot die gegevens hebben.’ Zij zijn niet aan een medisch beroepsgeheim gebonden. ‘Probeer maar eens een levensverzekering af te sluiten als je psychiatrisch verleden bij de verkeerde persoon bij de zorgverzekeraar terecht komt.’ De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) stelt dat de privacy van patiënten gewaarborgd is. Verzekeraars mogen gegevens van patiënten ‘alleen onder

bepaalde voorwaarden’ opvragen, om declaraties te controleren. Een woordvoerder van Zorgverzekeraars Nederland: ‘Naar ons idee is de angst onterecht. Wij doen ons uiterste best te zorgen dat de regels worden nageleefd.’

Behalve de privacykwestie hebben de vrije psychiaters meer bezwaren. Zij noemen het dbc-systeem ‘ten principale ongeschikt’ voor psychiatrie en psychotherapie. Van den Berg: ‘Gloeilampen kun je met elkaar vergelijken. Bij een simpele knieoperatie of een MRI-scan kan dat misschien ook.

Maar voor de psychiatrie is dit systeem veel te simplistisch.’ Ofwel: de ene depressie is de andere niet. Aan dezelfde symptomen liggen bij de ene patiënt andere oorzaken ten grondslag dan bij de andere. En daarin voorziet ‘het eenheidsworstprincipe’ van de dbc’s niet, aldus de psychiaters.

Een paar honderd psychiaters en psychotherapeuten tekenden bezwaar aan tegen de dbc-regels bij de NZa. De procedure loopt nog. De dbc-vrije praktijken hopen dat er een uitzonderingsregeling komt voor zelfbetalende patiënten. Zo

ook de voorzitter van de Koepel van dbc-vrije praktijken, psychotherapeut Ruth Feigenbaum. ‘We leven in een vrij land met een vrije markt. Maar je kunt niet naar een dbc-vrije praktijk waar je uit vrije wil zelf betaalt. Kennelijk leven we bijna in een dictatoriale staat.’

Deze week ontving Mengelberg een ‘oorlogsverklaring’ van verzekeraar Agis. Een van zijn patiënten probeerde een ouderwetse declaratie – zonder dbc – toch vergoed te krijgen. Per aangetekende brief waarschuwde de verzekeraar: als Agis meer declaraties ontvangt die niet voldoen aan de regels, ‘zullen wij melding doen bij de Fiod-ECD’.

Dat was schrikken. Het Openbaar Ministerie zou Mengelberg strafrechtelijk kunnen vervolgen. Ook de Nza mag handhaven: de toezichthouder kan boeten en dwangsommen opleggen aan de dbc-vrije praktijken. Of dat snel zal gebeuren, laat een woordvoerder in het midden. ‘We doen nu onderzoek. Er is hier sprake van een economisch delict. En waar de regels overtreden worden, zullen wij handhaven.’ Mengelberg: ‘Dan kom ik, en ik niet alleen, in grote problemen. Dwangsommen, boeten, eventueel strafvervolging. Ze kunnen ons ruïneren.’